Parlament Europejski
2019-2024

Dokument z posiedzenia

B9-0341/2022

29.6.2022

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczeń Rady i Komisji

zgodnie z art. 132 ust. 2 Regulaminu

w sprawie krajowych sprzeciwów wobec globalnego porozumienia podatkowego
(2022/2734(RSP))

José Gusmão, Manon Aubry, Martin Schirdewan
w imieniu grupy The Left

B9-0341/2022

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie krajowych sprzeciwów wobec globalnego porozumienia podatkowego
(2022/2734(RSP))

Parlament Europejski,

– uwzględniając część trzecią i art. 116 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),

– uwzględniając art. 20 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),

– uwzględniając otwarte ramy grupy Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) / G20 dotyczące erozji bazy podatkowej i przenoszenia zysków pt. „Oświadczenie w sprawie dwufilarowego rozwiązania w celu sprostania wyzwaniom podatkowym wynikającym z cyfryzacji gospodarki”, do których dołączyło i na które zgodziło się na dzień 4 listopada 2021 r. 137 ze 141 członków,

– uwzględniając wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Rady w sprawie zapewnienia globalnego minimalnego poziomu opodatkowania grup wielonarodowych w Unii (COM(2021)0823),

– uwzględniając swoje stanowisko z 19 maja 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Rady w sprawie zapewnienia globalnego minimalnego poziomu opodatkowania grup wielonarodowych w Unii[1],

– uwzględniając badanie unijnego obserwatorium podatkowego z 25 października 2021 r. pt. „Revenue effects of the global minimum tax: country-by-country estimates” [Wpływ minimalnego globalnego podatku na dochody: dane szacunkowe według poszczególnych krajów],

– uwzględniając badanie Polskiego Instytutu Ekonomicznego ze stycznia 2020 r. pt. „Niesprawiedliwość podatkowa w Unii Europejskiej. W kierunku większej solidarności w walce z unikaniem opodatkowania”,

– uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,

A. mając na uwadze, że 8 października 2021 r. 136 ze 140 członków otwartych ram OECD/G-20 w zakresie BEPS porozumiało się co do reformy międzynarodowego systemu podatkowego w postaci dwufilarowego rozwiązania w celu sprostania wyzwaniom podatkowym wynikającym z cyfryzacji gospodarki oraz ograniczenia konkurencji w zakresie stawek podatku dochodowego od osób prawnych przez ustanowienie globalnej minimalnej stawki podatkowej w wysokości 15 %,

B. mając na uwadze, że w 2020 r. tylko sześć państw członkowskich UE miało efektywny

[1] Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0216.

wskaźnik niższy niż 15 %;

C. mając na uwadze, że w wyniku kilku rund negocjacji zmniejszono zaangażowanie do poziomu niższego o 21 % niż w pierwotnym wniosku;

D. mając na uwadze, że wprowadzenie globalnej minimalnej stawki podatkowej w ramach wyżej wymienionej dwufilarowej reformy oznaczałoby, że kraje uzyskiwałyby rocznie około 150 mld USD dodatkowych dochodów[2];

E. mając na uwadze, że sama UE mogłaby zwiększyć swoje dochody z podatku od osób prawnych o około 64 mld EUR rocznie, jeżeli wprowadziłaby minimalną efektywną stawkę podatku od osób prawnych w wysokości 15 % zgodnie z filarem II wspomnianego globalnego porozumienia[3];

F. mając na uwadze, że według niezależnych badań stawka 25 % w UE bez wyłączeń pozwoliłaby na pobranie kwoty 234 mld EUR[4];

G. mając na uwadze, że sprawy podatkowe w Unii podlegają specjalnej procedurze ustawodawczej i decyzje w tej dziedzinie zapadają w Radzie na zasadzie jednomyślności;

H. mając na uwadze, że wszystkie kraje OECD i G20, w tym wszystkie 27 państw członkowskich UE, z zadowoleniem przyjęły w październiku 2021 r. porozumienie w sprawie reformy międzynarodowych przepisów podatkowych;

I. mając na uwadze, że pomimo tego zobowiązania Radzie do Spraw Gospodarczych i Finansowych (ECOFIN) trzykrotnie nie udało się przyjąć dyrektywy UE w sprawie utrzymania i wdrożenia drugiego filaru tej umowy międzynarodowej („dyrektywa w sprawie filaru II”) ze względu na brak jednomyślności;

J. mając na uwadze, że Polska, a ostatnio też Węgry, powołały się na weto krajowe, aby zapobiec przyjęciu dyrektywy w sprawie filaru II, mimo że popierało ją pozostałych 26 państw członkowskich;

K. mając na uwadze, że Węgry, mimo że zgodziły się na wdrożenie dyrektywy na poprzednich posiedzeniach Ecofin, zgłosiły weto na posiedzeniu Ecofin w czerwcu 2022 r. po tym jak Polska wycofała swoje długotrwałe weto;

L. mając na uwadze, że dochody publiczne, które przyniosłoby wdrożenie w UE dyrektywy w sprawie filaru II, miałyby szczególnie duże znaczenie w kontekście wojny w Ukrainie oraz jej skutków gospodarczych i społecznych w UE, a także w związku z potrzebą sprawiedliwości podatkowej i zapewnienia odbudowy gospodarczej po pandemii w oparciu o transformację w kierunku neutralności klimatycznej;

Zagadnienia ogólne

1. stwierdza, że obecne międzynarodowe przepisy podatkowe są w dużej mierze

[2] https://www.oecd.org/tax/international-community-strikes-a-ground-breaking-tax-deal-for-the-digital-age.htm
[3] https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf
[4] https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf

przestarzałe i nie są w stanie sprostać problemom związanym z rosnącą cyfryzacją gospodarki oraz skutecznie zwalczać zjawiska uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania; stwierdza, że istnieje pilna potrzeba zreformowania tych zasad w drodze przyjęcia globalnego porozumienia podatkowego OECD/G-20, aby dostosować międzynarodowe, unijne i krajowe systemy podatkowe do nowych wyzwań gospodarczych, społecznych i technologicznych XXI wieku;

2. z ogromnym zaniepokojeniem odnotowuje utrzymujące się w ostatnich dziesięcioleciach w gospodarkach rozwiniętych równanie w dół w odniesieniu do stawek podatku dochodowego od osób prawnych; podkreśla gwałtowny spadek średnich stawek podatku dochodowego od osób prawnych w UE z 33,3 % w 2000 r. do 22,7 % w 2020 r.[5]; ponownie podkreśla, że trzeba pilnie ograniczyć konkurencję w zakresie stawek podatku dochodowego od osób prawnych przez ustanowienie globalnej minimalnej stawki podatkowej w wysokości 15 % zgodnie z filarem II globalnego porozumienia podatkowego;

3. podkreśla, że obecne przepisy podatkowe oraz rozbieżności między przepisami podatkowymi w państwach członkowskich i poza nimi, w połączeniu z brakiem współpracy międzynarodowej, umożliwiają między innymi przedsiębiorstwom wielonarodowym agresywne planowanie podatkowe, co znacznie obniża efektywne stawki podatkowe, które mają do nich zastosowanie; przypomina, że sytuacja ta stawia w bardzo niekorzystnej sytuacji konkurencyjnej również małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), ponieważ płacą one podatki według znacznie wyższej efektywnej stawki niż przedsiębiorstwa międzynarodowe, co jest nie do przyjęcia;

4. ubolewa, że straty wynikające z wykorzystywania transakcji międzynarodowych do unikania opodatkowania i uchylania się od opodatkowania pozbawiają państwa członkowskie UE 170 mld EUR rocznie[6];

5. zwraca uwagę na swoje niedawno przyjęte stanowisko dotyczące dyrektywy w sprawie filaru II, w którym wzywa do szybkiego wdrożenia przepisów do stycznia 2023 r.;

6. podkreśla, że jedynie 10–15 % przedsiębiorstw wielonarodowych jest objętych umową międzynarodową oraz że wyłączenia i zwolnienia zawarte w umowie umożliwiają dalsze unikanie opodatkowania i uchylanie się od opodatkowania; podkreśla ponadto dynamiczny charakter uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania; wzywa Komisję do dalszego aktualizowania odpowiednich przepisów w celu lepszego rozwiązania tego kluczowego problemu;

Obecny proces decyzyjny i wpływ wet państw członkowskich

7. podkreśla, że głosowanie nad polityką podatkową w Radzie na zasadzie jednomyślności nie sprzyja wprowadzaniu zmian niezbędnych do sprostania obecnym wyzwaniom; ubolewa, że obecna sytuacja często prowadzi do opóźnień i braku postępów w harmonizacji przepisów podatkowych w całej Unii, co byłoby korzystne dla wszystkich;

[5] https://tradingeconomics.com/euro-area/corporate-tax-rate
[6] https://pie.net.pl/wp-content/uploads/2018/07/PIE_Report_Tax_Havens_EU.pdf

8. podkreśla z głębokim zaniepokojeniem, że krajowe weta stale utrudniają postępy w wielu ważnych obszarach opodatkowania i w konsekwencji w Radzie zostały zablokowane wnioski np. w sprawie wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych (CCCTB), zmiany dyrektywy w sprawie odsetek i należności licencyjnych, reformy kodeksu postępowania w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej i obecnie dyrektywy w sprawie filaru II;

9. ubolewa, że niektóre państwa członkowskie nadużyły prawa weta w sprawach podatkowych oraz przekształciły to prawo w broń i wykorzystały je jako kartę przetargową w celu osiągnięcia zysków, uzyskania ustępstw i realizacji innych własnych interesów w obszarach wykraczających za system podatkowy i z nim niezwiązanych; podkreśla, że weta grożą utrwaleniem szkodliwych praktyk podatkowych i niesprawiedliwości społecznej, osłabiających zdolność Unii do skutecznego funkcjonowania, wspierania równych warunków prowadzenia działalności i ochrony najlepszych interesów jej obywateli i MŚP;

Zalecenia dotyczące działań i obszarów reform

10. wzywa Węgry do natychmiastowego zaprzestania nieuzasadnionego blokowania globalnego porozumienia podatkowego w Radzie; ubolewa, że jedno państwo członkowskie ma zdolność do blokowania wdrożenia takiego historycznego porozumienia, jak również szantażowania 26 innych państw członkowskich w kontekście walki o większą sprawiedliwość podatkową;

11. powtarza swój apel do Komisji o niezatwierdzanie węgierskiego krajowego planu odbudowy, dopóki kraj ten nie spełni w całości wszystkich skierowanych do niego w ramach europejskiego semestru zaleceń w dziedzinie praworządności i dopóki nie wykona wszystkich dotyczących go wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka;

12. wzywa Komisję, by skorzystała z procedury określonej w art. 116 TFUE w odniesieniu do pewnych polityk podatkowych w celu odstąpienia od wymogu jednomyślności w przypadkach, gdy Komisja stwierdzi, że różnica między przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi w państwach członkowskich zakłóca warunki konkurencji na rynku wewnętrznym; w związku z tym wzywa państwa członkowskie, aby wyraziły zgodę na odejście od jednomyślności na rzecz głosowania większością kwalifikowaną w tych kwestiach; przypomina w związku z tym manifest Ursuli von der Leyen jako kandydatki na przewodniczącą Komisji, w którym zawarła ona zobowiązanie do „stosowania zawartych w traktatach klauzul umożliwiających przyjmowanie wniosków w sprawie opodatkowania w procedurze współdecyzji i podejmowanie decyzji w Radzie większością kwalifikowaną”;

13. wzywa Komisję do ponownego przedstawienia wniosku dotyczącego przejścia od jednomyślności do głosowania większością kwalifikowaną w wielu dziedzinach opodatkowania, zwłaszcza gdy są one niezbędne do zwalczania oszustw podatkowych, unikania opodatkowania i uchylania się od opodatkowania, a także w odniesieniu do środków podatkowych dotyczących ochrony środowiska i osiągnięcia celu neutralności klimatycznej do 2050 r. za pomocą Europejskiego Zielonego Ładu; przypomina o orędziu o stanie Unii wygłoszonym w 2018 r. przez byłego przewodniczącego Komisji Jeana-

Claude'a Junckera, w którym wezwał on do wprowadzenia systemu głosowania większością kwalifikowaną w kwestiach podatkowych;

14. wzywa Komisję do dalszej refleksji nad tym, czy nie należałoby wdrożyć globalnego porozumienia podatkowego w ramach procedury ściślejszej współpracy określonej w art. 20 TUE; ponadto wzywa Komisję, aby zbadała możliwość stworzenia mechanizmu, który przewidywałby procedurę ściślejszej współpracy jako domyślną metodę w sytuacjach, w których trzy państwa członkowskie lub mniej blokują wdrażanie środków podatkowych mających zapewnić sprawiedliwość podatkową, zwalczać oszustwa podatkowe, unikanie opodatkowania i uchylanie się od opodatkowania oraz chronić środowisko;

15. przypomina, że piętnastoprocentowa stawka podatkowa jest absolutnym minimum i zachęca państwa członkowskie do podjęcia dalszych działań i przyjęcia wyższej stawki podatkowej, aby uniknąć równania w dół przy harmonizacji stawek podatkowych na poziomie 15 %; zauważa, że może to jedynie pomóc w osiągnięciu bardziej ambitnych porozumień wielostronnych w przyszłości;

16. podkreśla, że w scenariuszu, w którym Stany Zjednoczone blokują porozumienie międzynarodowe przez niewdrażanie aktu ustawodawczego, konwencja wielostronna, która przewiduje zniesienie i zawieszenie wszystkich podatków od usług cyfrowych i innych podobnych środków do dnia 31 grudnia 2023 r., nie będzie już możliwa i powinna zostać uchylona;

17. podkreśla zasadność przyjęcia przez państwa członkowskie środków mających na celu obronę ich podstaw opodatkowania, takich jak brak możliwości odliczenia kosztów, środki związane z podatkiem u źródła, ograniczenie zwolnienia kapitałowego i specjalne wymogi dotyczące dokumentacji, zwłaszcza w odniesieniu do cen transferowych;

18. podkreśla, że ostatnie badania pokazały, iż dyrektywa w sprawie odsetek i należności licencyjnych oraz dyrektywa w sprawie spółek dominujących i spółek zależnych umożliwiają państwom członkowskim przepływ nieopodatkowanych przepływów dochodów pasywnych w celu dotarcia do jurysdykcji państw trzecich o niskim lub zerowym opodatkowaniu; podkreśla ponadto, że obie dyrektywy mogą zachęcać przedsiębiorstwa do tworzenia struktur holdingowych w państwach członkowskich o niskich stawkach podatkowych, aby korzystać ze zwolnień od podatku u źródła; wzywa Komisję do rozpoczęcia od nowa przeglądu dyrektywy w sprawie odsetek i należności licencyjnych, która jest zablokowana w Radzie;

°

° °

19. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządom i parlamentom państw członkowskich.